

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова

ВИШЕ РІВЕНЬ ІДЕОЛОГІЧНОЇ РОБОТИ

15 вересня цього року відбулися звітно-виборні партійні збори первинної партійної організації Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З доповідю про роботу партійної організації за звітний період виступив секретар партійного бюро тов. Симоненко М. К.

Звітно-виборні партійні збори нашої організації, — говорить тов. Симоненко, — проходять в обстановці всенародного патріотичного піднесення, викликаного історичними рішеннями Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу, спрямованими на дальший розв'язок нашої соціалістичної Батьківщини. Великі і почесні завдання в світлі рішень партії та уряду стоять перед нашою першеною партійною організацією. Ми покликані виховати висококваліфіковані кадри спеціалістів для народного господарства, безмежно віддаючи великих правів будівництва комунізму. І партійна організація робила все необхідне для виконання цього завдання.

За звітний період значно виріс рівень організаційної та внутріпартійної роботи. На партійні збори, як правило, виносились актуальні, злободінні питання. Партійні збори стали у нас справжньою школою виховання комуністів. Краще в минулому навчальному році працювали партійні групи, зросла авангардна роль членів партії.

Партійне бюро приділяло багато уваги критичним зауваженням рядових комуністів та виконанню власних рішень. Критичні зауваження вивчались та узагальнювались. Партійне бюро накреслювало конкретні заходи по впровадленню недоліків і систематично контролювало хід їх виконання.

Важливі місце в діяльності партійної організації займає ідеологічна робота. Поліпшилась робота кафедр суспільних наук, ряд викладачів зацінили написання кандидатських дисертацій, значна кількість доцентів працюють над докторськими дисертаціями.

Однак в цій роботі у нас наявні значні недоліки. Ще на низькому ідейному і методичному рівні проводять семінарські заняття з філософії—доцент Суботін, з політекономії — викладач Тихонова, з основ марксизму-ленінізму — старший викладач Дабіжа. Кафедри суспільних наук і особливо кафедра основ марксизму-ленінізму (завідуючий кафедрою доцент Єфремов) не встановили контакту з спеціальними кафедрами. Мало ще ми приділяли увагу розгортанню атеїстичної пропаганди, боротьбі за здоровий побут. Ми повинні більше і наполегливіше займатись цими питаннями, ведучи боротьбу з буржуазними пережитками в свідомості людей.

Партійне бюро університету багато уваги приділило поліпшенню політико-виховної роботи. Щотижня проводились семінари агітаторів, на яких піднімалися важливі питання агітаційної роботи. Добре працювали агітатори академічної Литвинова, Сурова, Рябова. Однак більшість викладачів і особливо професорів та доцентів не займаються виховною роботою. З цим недоліком потрібно по-кінчити.

Важливі місце у виховній роботі має художня література. Викладачі літератури та агітатори повинні ширше використовувати твори ведучих радянських письменників в своїй агітаційній роботі. Потрібно організовувати диспути та читання конференцій. До цих форм зверталися наші кафедри і викладачі, але не завжди.

Так, кафедра російської літератури проходили на потрібному рівні. Так, кафедра

ратури організувала диспут по роману В. Панової «Времена года». Учасники обговорення надмірно розхвалили цей порочний твір, не дали йому правильної оцінки.

За звітний період наша партійна організація домоглася значних успіхів у поліпшенні навчальної та наукової роботи. Ми частіше стеноографували лекції, поліпшили контроль за науковим рівнем викладання.

Однак в навчальній роботі є ще значні недоліки. В минулому році в нас було багато пропусків — близько 11 тисяч людино-годин. Великі недоліки були під час написання дипломних робіт. Дипломанти глибоко не вникали в теми, не з'язували їх з практикою народного господарства. Тут немає необхідної оперативності та діловитості.

Поліпшилась у нас наукова робота. Ряд актуальних тем розробили заслужений діяч наук лауреат Сталінської премії професор Кирилов, член-кореспондент Академії наук УРСР професор Тульчинська і професор Цесевич та ряд інших наукових працівників.

Але і тут, в науковій роботі, у нас ще не вижиті недоліки. Повільно у нас пишуться докторські дисертації. Ряд доцентів з великим стажем не працюють над дисертаціями. Так, доцент Смирнов замість того, щоб працювати над докторською дисертацією, написав брошурку про рибну ловлю.

Доповідач зупиняється на підготовці молодих наукових працівників через аспірантуру, говорить про керівництво комсомольською та профспільнотою організацією, розповідає про розгортання художньої самодіяльності та спортивно-фізкультурної роботи.

На закінчення доповіді тов. Симоненко закликав комуністів розгорнути критику та самокритику, викрити недоліки нашої роботи, щоб вжити заходів до їх ліквідації.

По закінченні доповіді розгорнулися жваві дебати. Виступили комуністи Цесевич, Головський, Штернштейн, Погребняк, Чистякова, Єфремов, Лейбман, Дроздовський, Мойсеев, Лебедев та інші. Всього виступили 15 комуністів, які, відзначивши позитивні риси роботи партійного бюро і первинної партійної організації, піддали різкій критиці недоліки в організаційній та внутріпартійній діяльності, в науковій та учбовій роботі університету.

З великою промовою на зборах виступив секретар обласного комітету партії тов. Готт. В. С. Вказавши, що партійна організація провела значну роботу, секретар обговорював партії зупиняється на недоліках діяльності партійного бюро і закликав комуністів докласти всіх зусиль для виконання історичних рішень Центрального Комітету КПРС та Радянського уряду.

Звітно-виборні партійні збори прийняли розгорнуту резолюцію, спрямовану на дальнє поліпшення внутріпартійної, учбово-виховної та наукової роботи.

Схваливши резолюцію, партійні збори обрали партійне бюро університету в такому складі (за алфавітом):

1. Гуменюк Є. Г.
2. Дроздовський В. М.
3. Дузь І. М.
4. Калястян Л. Х.
5. Ковбасюк С. М.
6. Корольков П. М.
7. Лебедев С. І.
8. Маментов Н. О.
9. Сагайдак М. І.
10. Симоненко М. К.
11. Степанова О. С.

ПОНЕДІЛОК
20
ВЕРЕСНЯ
1954 року
№ 22 (421)

Ціна 20 коп.

Л-ФІМС

Товариши студенти!

Вітъся щоденно і наполегливо!
Докладіть всіх сил, щоб глибоко вивчити програмовий матеріал!

На звітно-виборніх партійних зборах

ГОВОРЯТЬ КОМУНІСТИ

Наукову роботу на вищий рівень

(з виступу професора ЛЕБЕДЕВА)

Одним з головних завдань нашої роботи є піднесення рівня наукової роботи. Незадовільно працюють докторантами. Замість того, щоб глибоко та успішно працювати над своїми темами, дехто займається написанням статей та брошур, які не мають ніякого відношення до наукової роботи, як це сталося, наприклад, з доц. Смирновим. Наше завдання полягає в тому, щоб за 2–3 роки нашими докторантами було захищено 10–12 дисертацій.

Не все гаразд з підготовкою наукових робітників через аспірантуру. Мало аспірантів захищають дисертації в строк. Не завжди аспіранти мають і актуальні теми дисертаційних робіт (аспіранти Дубровський та Буряк, якими керує проф. Гапонов).

В цьому році аспірантуру кінчає 12 чол. Тільки 2 аспіранти (т. Бар-

гатський з хімфаку та Коновалова з філфаку) подали дисертації до захисту.

Відстають в написанні і невідомо коли закінчати свої дисертації аспіранти Лучина (керівник доп. Мойсеев), Зубков (керівник доц. Федосєв), Чернявська (керівник доц. Зандуто) і інші.

Великі традиції Одеського державного університету. Але не всі комуністи нашого університету прагнуть підтримувати ці традиції. Так, комуністи кафедри ботаніки погано використовують базу ботанічного саду для наукової роботи.

Не завжди комуністи займають авангардну роль в науковій роботі. Тільки, непримирена боротьба з формалізмом та високий рівень критики та самокритики серед комуністів нашої парторганізації допоможуть нам досягти добрих наслідків у всіх галузях нашої роботи.

ЗА МАСОВІСТЬ НАУКОВИХ ГУРТКІВ

(з виступу доцента САГАЙДАКА)

Наукова робота студентів складає частину учбової роботи. У нас багато гарних студентських наукових робіт. Є роботи, подані на Всеосійську сільськогосподарську виставку. На міському огляді студентських наукових робіт усіх вузів високу оцінку одержали багато робіт наших студентів. Є у нас в цьому періоді дослідження, але немає масовості, за що нам треба боротися.

Деяких досягнень ми добилися в шефській роботі. На ланах підшефного колгоспу одержано високий врожай завдяки тим агротехнічним мірам, які проводили вчені університету. Подано велику допомогу в справі ремонту сільськогосподарського інвентаря. Шефи допомогли колгоспі в налагодженні дисципліни та культурно-масової роботи. Але ще багато треба зробити.

Ми звертаємося до обласного комітету партії, щоб він допоміг нашому підшефному колгоспу в обладнанні клубу добротними меблями.

ДБАТИ ПРО ПОБУТ

(з виступу т. ДРОЗДОВСЬКОГО)

Контроль за виконанням рішень партійних зборів у нас ще недостатній. Так, наприклад, минулого учбового року було прийнято рішення про поліпшення побуту студентів. Говорилося про своєчасну заміну білизни, про те, щоб до початку 1954-55 учбового року відремонтувати червоні кутки і кладову для речей студентів. Поки що виконання цього рішення порушується. Червоний куток і кладова в гуртожитку по Островівському, 64 не працюють до цього часу, білизна в останній час видана з запізненням.

Студенти відчувають гострій недостаток в елементарних, але необхідних речах: мастика, відра, щітки. Справедливі скарги поступають від студентів в адресу коменданта тов. Хайніка.

Зрушення потребує зробити в організації ціленаправленого культурного відпочинку студентів. Потрібно було б при університеті організувати демонстрацію кінофільмів для студентів по знижених цінах, хоч би науково-популярних. Багато п'ятикурсників, а також студентів інших курсів не познайомились ще з історичними, промисловими та культурними місцями міста Одеси.

ПРО МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

(з виступу тов. ЛІТВІНОВОЇ)

Ми дуже часто і дуже багато говоримо про написання кандидатських та докторських дисертацій, але мало дієвно про молодих вчених, які зовсім недавно закінчили аспірантуру і почали працювати самостійно. Вони зустрічають в своїй практичній діяльності чимало труднощів, ім потрібна методична допомога старших та власний рахунок.

Мені здається, що партійне бюро не завжди чітко прислухається до голосу молодих вчених. Як правило, молоді науковці мають по декілька партійних і громадських доручень. Вони і агітатори, і керівники наукових студійських гуртків. Ім дуже мало залишається часу для праці над підвищенням свого ідеально-теоретичного та наукового рівня.

Більше уваги атеїстичній пропаганді

(з виступу комуніста ЦЕСЕВИЧА)

Я хочу сказати про одну відставчу діяльність в нашій роботі — про наукову пропаганду.

Дещо в цій галузі в університеті робиться, але надзвичайно мало. До січня не доведено до кінця спорудження планетарія. Адже смішно, але факт: в ньому може вміститися однаразово не більше 35 осіб. Якби планетарій був розташований в тому місці, яке для нього відведено, кожною лекцією обслуговувалось би 200 осіб. За рік лекції про будову всеїсвіту і на антирелігійні теми прослухало б понад 80 тис. трудящих. Лекції на антирелігійні теми чи-

тається мало. Дуже незначна кількість наукових працівників виступає лекторами. Було у нас декілька років тому студентське лекторське бюро. Студенти старших курсів під керівництвом викладачів сумі

ПРИ ВИСОКІЙ АКТИВНОСТІ КОМУНІСТІВ

При високій активності комуністів пройшли звітно-виборні збори на хімічному факультеті.

Доповідь тов. Бурштейна викликала жвавий обмін думками. В доповіді були яскраво відображені всі основні сторони роботи парторганізації за рік і викриті основні недоліки.

Факультет може вважати позитивним підлій ряд фактів в своїй роботі. Пояснився стан наукової роботи на факультеті. Так, наприклад, колектив кафедри органічної хімії займається важливим питанням, яке сприяє дальшому розвитку теорії взаємодії атомів у молекулах, кафедра аналітичної хімії проводить дослідження хімічного складу грунтів Одеської області. За минулій рік представлено до захисту 2 кандидатських дисертацій, підготовлено до друку черговий збірник наукових робіт факультету. Студентська наукова конференція показала успіхи студентів у науковій роботі.

Непогано була поставлена і учебна робота. Більшість студентів в минулій екзаменаційній сесії показали глибокі і міцні знання. Комуністи факультету систематично вивчають твори класиків марксизму-ленінізму.

Але не тільки успіхи були в центрі уваги на звітно-виборних зборах.

Виступаючі вказали на недоліки в галузі набору і розподілення кадрів. Критичні зауваження по цьому питанню на зборах в минулому році не були прийняті до уваги.

Виступаючі піддали різкій критиці стан природничо-наукової і антиреалістичної пропаганди на факультеті. Працівники факультету і в першу чергу комуністи здебільшого приймають дуже малу участь в цій справі.

Серйозні закиди були зроблені в адрес адміністративно-господарської частини. На факультеті до цього часу не забезпечено нормальні умови роботи: не працює тяга, немає води на верхніх поверхах, не створено потрібних умов для роботи студентів I курсу.

Т. Романовський, Гритва і Єрмілова відмітили, що в цьому році

парторганізація послабила керівництво комсомольською організацією. Не дивлячись на прийняті рішення, звіт комсомольського бюро так і не був заслуханий на факультетських партзборах.

В той час в роботі комсомольського бюро (тт. Милевич і Начевкіна) є серйозні недоліки. Під час літньої екзаменаційної сесії, та й після, комсомольське бюро працювало погано. Деякі члени бюро, наприклад, т. Милевич, не користуються авторитетом на факультеті. Виступаючі підкреслювали необхідність посилити керівництво роботою комсомольської організації. Потрібно, щоб в цій справі взяли участь всі комуністи і в першу чергу, агітатори.

На питаннях ідейно-виховної роботи і індивідуального підходу до кожного студента зупинився т. Дабіжа. Він відзначив, що з перших днів заняття на I-му курсі спостерігається порушення дисципліни. Це говорить про необхідність посилити увагу з боку партійної та комсомольської організації до проведення виховної роботи на цьому курсі.

Комуніст тов. Павленко та ін. критикували тт. Дмитрієвського, Єрмілову і Бурштейна за те, що вони мало приділяли уваги контролю над роботою агітаторів. Цей контроль здійснювався дуже рідко.

В ряді виступів комуністів вказувалось на необхідність детального вивчення побуту студентів, зокрема на те, що викладачі повинні частіше відвідувати гуртожиток.

Збори прийняли рішення, яке направлене на ліквідацію недоліків.

Але, не дивлячись на активність комуністів, на зборах не було викрито ряд сторін життя факультету. Мало говорилося про ідейно-теоретичне виховання комуністів, про роботу методологічних нарад, про недоліки роботи деканату, про стан культурно-масової роботи, про недоліки в спортивній роботі.

О. БАГАТСЬКИЙ.

Звітно-виборні комсомольські збори

Зараз на всіх факультетах проходять звітно-виборні комсомольські збори, і завдання всіх комсомольців полягає в тому, щоб обрати в керівні комсомольські органи достойних студентів, які б змогли організувати і налагодити комсомольську роботу і стати на чолі боротьби за відмінну успішність і зразкову трудову дисципліну.

На старших курсах, де студенти вже добре знають один одного, вибори комсорга не створюють осібливих труднощів. Інша справа на перших курсах. Тут студенти не встигли ще познайомитися і про придатність кожної кандидатури судять за анкетними даними. Такий підхід не завжди дає позитивні наслідки.

Не можна забувати, що комсогр це передова людина комсомольської групи, на яку повинні орієнтуватися всі студенти. Відповідно до цього і вимоги до комсогрів мають бути вищими, ніж до рядових комсомольців. Тільки той є справжнім вожаком комсомольської молоді, хто має міцний і непорушний авторитет серед студентів.

Ніякими директивами, ніякими наказами не можна зробити того, що можна досягти силою свого авторитету. А завоювати авторитет не так то легко. Комсогр повинен бути чуйним та варішем, добрим студентом і вмілим керівником.

Вірно сказано, що дружба полягає у простоті взаємовідносин, не в компанійстві,

О. ГОНТАР, студент II курсу історичного факультету.

ПОРАДИ ПЕРШОКУРСНИКАМ

ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УНІВЕРСИТЕТІ

Наши студенти-першокурсники—майбутні висококваліфіковані спеціалісти, будівники комуністичного суспільства в нашій країні. Вони повинні бути всеобщі розвиненими людьми, людьми високої культури. А для цього необхідно не тільки бездоганно володіти своєю рідною мовою, але й добре вивчити принаймні одну з іноземних мов, що, як показує практика, удосконалоє знання рідної мови. Це тим більш необхідно, що наша радянська епоха—це епоха постійного змінення інтернаціональних зв'язків між народами в їх спільній боротьбі за мир.

Кожний науковець або висококваліфікований спеціаліст повинен стежити за тією періодичною літературою з різних галузей науки і техніки, що її одержують наші бібліотеки, тому вже на третьому курсі наші студенти починають читати спеціальні статті на іноземних мовах. З іншого боку, студенти-філологи, вивчаючи зарубіжну літературу, швидко переконуються в тому, що навіть кращі переклади великих творів світової літератури не завжди можуть замінити оригінал. Спеціальний і особливий інтерес становить вивчення мов для студентів-філологів, які бажають в майбутньому стати лінгвістами, бо не може бути грунтовного наукового дослідження в галузі будь-якої мови, яке б проводилося ізольовано від інших споріднених з нею мов.

Для того, щоб досягти необхідних знань з іноземних мов, треба багато і систематично

працювати. Іноземні мови в університеті вивчають на першому, другому, третьому і четвертому курсах. На перших двох курсах студентам викладають граматику, словотвір і основи лексики, на третьому і четвертому курсах студенти самостійно удосконалюють свої знання, читаючи спеціальну літературу під керівництвом викладачів.

Від кожного студента четвертого курсу вимагається пасивне володіння мовою, тобто вміння читати спеціальну і громадсько-політичну літературу і добре розуміти прочитане. Для досягнення цього необхідно систематично працювати з першого курсу.

Іноземні мови, які вивчаються в університеті (англійська, німецька, французька), на відміну від китайської, угорської, турецької та інш., входять разом з нашою рідною мовою до складу т.зв. сім'ї індоєвропейських мов, які споріднені між собою і становили колись одну мову. Тому, зіставляючи іноземну мову з рідною, не важко помітити багато подібного в їх граматиці і лексиці. Постійне зіставлення граматичних і лексических явищ рідної і іноземної мови запобігає механічному, а тому і непродуктивному вивченю граматичних правил і слів. Граматичні правила, які студент не вміє застосувати до перекладу певного тексту, не можна вважати засвоєними. Не може бути також продуктивним механічне вивчення слів без аналізу їх морфологічної будо-

■ ■ ■
Зав. кафедрою іноземних мов, доц. В. В. МАРТИНОВ.

ЗАМІСТЬ ФЕЙЛЕТОНА

САМ СОБІ ГОЛОВА

Деякі недосвідчені студенти вважають, що питання з житловою площею цілком влаштоване, якщо одержаний в деканаті ордер на гуртожиток.

Так то воно так, та не зовсім. Перед студентами стоїть друге важливе завдання: ужитися з комендантам гуртожитку тов. Хайкіним.

Добре, коли він в гарному настрої і здійснює керівництво, прогулюючись між вестибюлем і їдальні і гуртожитку. Годре ж безсталаному прохачеві, який попав до начальника в неурочний час роздумів. Не заїкайся тоді ні про зміну постільної білизни, ні про електролампочку.

В гіршому випадку він тебе видає, в кращому — відішле до замісника.

Наслідки його діяльності дaleко не близькі. Досить сказати, що в минулому році на протязі декількох тижнів комендант не спромігся дістати в прасувальню лампочку, щоб студенти не прасували при місячному свіtlі.

«А тут хто спить?» — відповідь

всі неприглядні, давно відомі факти, які викликають відверте обурення студентів?

Розпочався новий навчальний рік. Комендант загорівся думкою:

«Ан, дай, візьмуся я за роботу!» Бігати за ділом далеко, звичайно, не прийшлося. Тут то він і показав себе. До коменданта підійшла першокурсниця з ордером на вселення в 11 або 26 кімнату. Не розірвавши в чому справа, він покрокував в кімнату № 17. Гуркіт перервав зосереджену роботу студенток Плішкової і Коломійчука.

«Де ваша койка?» — взявши у боки, грізно спідав комендант студентку Коломійчука.

Студентка розгублено показала на ліжко. Не сказавши ні слова, твердим кроком підійшов він до акуратно застеленого ліжка і рвонув постіль. Але присутність хазяйки ліжка, очевидно, трохи збентежила його. Погляд його зупинився на сусідній постелі.

«А тут хто спить?» —

На відповідь, що тут уже

другий рік «спить» студентка Славіна, він не звернув найменшої уваги. «Вселяйтесь», — кинув він до першокурсниці, яка тримтіла за його спину, і хазяйським кроком вийшов з кімнати.

Але на цьому корисна діяльність коменданта закінчилася. Мимохід він наказав виселятись студентам 28 кімнати.

Тим часом Славіна, постіль якої вже валалялася на підлозі, прийшла до тов. Хайкіна, щоб вияснити справу. Розмова проходила приблизно так:

— Куди ж мені вселятися? — розгублено спітала Славіна.

— А мені яке діло, хоч і на вулицю! — відповів Хайкін.

— Та я вже другий рік живу в гуртожитку, а ви наказали студентці викинути мою постіль.

— Не бреші, я попрохав її про це. Кінець-кінець, комендант тут я! І господар теж я!

Цікаво, чи знайдуться господари на цього господара?

НУСІНОВА, студентка II курсу філологічного ф-ту.

ВЧЕНИ НАШОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ІВАН МИХАЙЛОВИЧ СЕЧЕНОВ

Серед славних імен, якими спрavedливо пишеться російський народ, мен, названих в незабутній промові І. В. Сталіна в суворі листопадові дні 1941 року, пролунало ім'я Івана Михайловича Сеченова — основоположника російської фізіологічної науки.

Син відставного військового і простої селянки, І. М. Сеченов був самим видатним і близьким представником войовничого природознавства 60-х років минулого сторіччя. За своїми політичними і науковими поглядами Сеченов належав до славної когорти революціонерів-демократів і вчених, очолюваних великим Чернишевським, які сміливо підняли праупор боротьби проти самодержавства, проти спекулятивного напрямку та ідеалізму в області філософії та науки.

З цією категоричністю і певністю можна сказати, що саме філософський матеріалістичний світогляд І. М. Сеченов, що склався під мотивом благотворним впливом Бєлінського, Герцені та Чернишевського, був основною рушійною силою, яка висунула його в ряд геніальних природодослідників нового часу.

Шлях І. М. Сеченова до вершин науки був складним і тернистим. Пройшли дитячі роки в селі Теллій Стан, Симбірської губернії, він з 14 років і до 21 року вчився в Михайлівському інженерному училищі, служив в інженерних частинах в армії, а в 1810 р. в чині пропоршика вийшов у відставку. В цьому ж році він поступив на медичний факультет Московського університету.

Гарячі, пристрасні виступи М. Г. Чернишевського, О. Я. Герцені та Д. І. Писарева за оволіваним природознавчими науками знайшли палкій відгук в серці Сеченова-студента. Він твердо став на суворо-матеріалістичні позиції і вже не сходив з них до кінця свого життя.

Після закінчення університету в 1858 р. І. М. Сеченов 3 роки провів за кордоном, працюючи там в лабораторіях найвидатніших природодослідників, таких як Гельмгольц, Бунзан та інші.

Справедливість вимагає зазначити, що за кордоном Сеченов не був епігоном або продовжувачем західно-європейських наукових світіл, там він самостійно опрацьовував і розвивав наукові теми, заздалегідь задумані ще на батьківщині.

Результати плодотворних трьохрічних досліджень над алкогольними отруєннями лягли в основу його відомої докторської дисертації «Матеріалістичне розкриття одного із найважливіших процесів первової діяльності організму — процесу гальмування, націшні цим розчлені улар мракобісама ідеалістам від науки.

В 1863 році, працюючи в медико-хірургічній академії в Петербурзі, Сеченов опублікував свою знамениту роботу «Дослідження центрів, затрибуто відбиття духу в мозку жа-муючих», в якій дав близькуче матеріалістичне розкриття одного із найважливіших процесів первової діяльності організму — процесу гальмування, націшні цим розчлені улар мракобісама ідеалістам від науки.

У ВУЗАХ НАШОЇ КРАЇНИ**НА КАВКАЗІ, В ХІБІНАХ,
НА ПАМІРІ...**

В різних місцях нашої країни проходили виробничу практику студенти Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова.

На території Дагестану і Грузії студенти III і IV курсів геологічного факультету вивчали мезозойські відкладення в зв'язку з можливістю нафтогазоносності районів, займалися розвідкою нових нафтових родовищ.

Студенти-геологи старших курсів в районах Центрального Казахстану проводили геологічні зйомки. Учасники експедиції в басейні річки Обі складали карти, вивчали рослинний і тваринний світ, а також економіку районів.

Після місячної практики в Красногоріві, студенти-першокурсники географічного факультету їшли в Хібіни і на Кавказ.

«Московський університет».

на ЦІЛІННИХ ЗЕМЛЯХ

Вітку учасники художньої само-

управельського політехнічно-

кої реакціонері, стурбовані значними успіхами матеріалістичної науки, розгорнули кампанію проти її прибічників і, насамперед, проти Чернишевського, Сеченов в своєму творі «Рефлекси головного мозку» (1868) дав неперевершеною матеріалістичною розробку найбільшої наукової проблеми фізіології — проблеми свідомості, завдавши нищівного удару його супротивникам.

В стінах Одеського університету голос Сеченова прозвучав в 1871 році, коли він був обраний професором фізіології Новоросійського університету. Як ми вже вказували раніше, праці Сеченова в Одесі передував бурхливий період наукової діяльності, увінчаний класичною матеріалістичною роботою з природознавства — «Рефлекси головного мозку», яка освітила яскравим світлом шляхи фізіології на багато десятиріч.

На початку 70-х років близьку новаторську діяльність І. М. Сеченова в стінах Медико-хірургічної Академії зустріла жорстоку протидію царського уряду. Царські сатрапи шляхом застуਪних інтриг примусили Сеченова пти з Академії, не дивлячись на те, що великий Мечников і Менделеєв, а також видатний хімік Зінін високо цінili роботу вченого. При їх допомозі Сеченова було обрано професором нашого університету.

В житті вченого не дивлячись на переслідування реакціонерами за його широку популярність серед вчених і студентства, за його революційний вплив на умі, тут, в Одесі, нарешті, настало радісне просвітлення.

Шестиричний період життя і наукової діяльності Сеченова був одним із самих плодотворних і відчутніх своїми досягненнями для вітчизняної науки. В Одесі він зблишився і здржився з прогресивними професорами університету — знаменитим ембріологом О. О. Ковалевським і видатним фізиком М. А. Умовим.

Окрім цієї увагою і піклуванням петербурзьких і одеських друзів, сповнений сподіванням і вірою у світле майбутнє своєї Вітчизни, Сеченов розгорнув ту енергійну, бурхливу діяльність. Він став засновником кафедри фізіології при Одеському університеті. В стінах нашого університету він продовжував свої дослідження над газами кров'ю, вказавши на перед ряда важливих явищ, які в наступні роки були відкриті експериментальним шляхом багатьма значними вітчизняними і закордонними вченими. Наприклад, відкриття в післявоєнні роки зв'язку між хімізмом процесу в організмі тварин та рослин.

В 1876 році І. М. Сеченов був обраний професором Петербурзького університету і залишив Одесу. Але в наступні роки свого життя і діяльності аж до самої смерті, яка наступила в листопаді 1905 року, він ніколи не порушував живого творчо-організму — процесу гальмування, націшні цим розчлені улар мракобісама ідеалістам від науки.

М. ІЛЬЕНКОВ.

На Кавказі, в Хібінах,

на Памірі...

В різних місцях нашої країни проходили виробничу практику студенти Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова.

На території Дагестану і Грузії студенти III і IV курсів геологічного факультету вивчали мезозойські відкладення в зв'язку з можливістю нафтогазоносності районів, займалися розвідкою нових нафтових родовищ.

«За індустриальні кадри».

Наукова бібліотека

Наукова бібліотека Казанського державного університету імені В. І. Ульянова-Леніна є однією з найбільших і найстаріших наукових скарбниць нашої Батьківщини. Бібліотека має багато стародавніх рукописів і друкінських видань.

Фондами бібліотеки користувався великий гений людства В. І. Ленін. В її залах працювали Л. М. Толстой, М. І. Лобачевський, О. М. Бутлеров і інші.

В листопаді цього року Казанський університет відзначатиме своє 150-річчя. Колектив бібліотеки активно готується до відзначення ювілейної дати.

«Ленінець».

на ЦІЛІННИХ ЗЕМЛЯХ

Вітку учасники художньої само-

управельського політехнічно-

ЗА НАУКОВІ КАДРИ**В ЛЕНИНГРАДІ**

(НАРИС)

Нарешті, я в Ленінграді. Виходжу з Вітебського вокзалу і вливаюся в шумний потік величого міста. Наближається вечір, Холоднувато. Пригадується Одеса... Там зараз стоїть жара. Іду в центр міста. Ось величезний Московський вокзал і широкий простір Невського проспекту. Сотні машин, автобусів, тролейбусів мчаться асфальтовими полями Невського, рух тут великий — ловити гав не можна. Відвідую цікаві історичні місця. Ось Зимовий палац, ось славна Площа Декабристів, мідний вершник на коні, величний пам'ятник Петрові Первому, на березі Неви стоять два леви, про яких в свій час писав Пушкін:

С поднятої лапої, как живые,
Стоят два льва сторожевые.

I дійсно, вони стоять, немов живі... Однаке, захопивши містом, я зовсім забув подивитись на годинника. Очі мої стають квадратними.

Перша година ночі!

В Одесі зараз темна ніч, припиняється рух, втихає шум, сміх, розмови. Люди відпочивають. Оглядаюсь навколо. Тут, в Ленінграді, нічого подібного. Сонце тільки-тільки сіло за обрій. В літньому саду гуляють тисячі школярів, студентів, працюють кіоски, десь грає оркестр. Я, примостившись серед скульптур, пишу ці рядки. В Ленінграді ж біла ніч!

Присмерк, не встигнувши обнати землю, змінюється світанком. Ех, якби ці білі нічі нам в Одесу хоч на тиждень!

На другий день відвідую Російський музей і Ермітаж. Про картини цих двох скарбниць російського і світового живопису важко розказати в невеликому нарисі, та про них і до мене багато писалося. Скажуть тільки одне: радісно знати, що такі чудові твори мистецтва, які належали колись декільком

князям і графам, тепер стали надбанням народу.

Петропавловська фортеця. Похмура історична споруда Петра I для оборони Петербурга, була перетворена наступними царями в тюрму для революціонерів. Проходимо повз собор і церкву. Тут похоронені всі російські цари, за винятком останнього, розстріляного революцією 1917 р. Потім починається камера для в'язнів. Ось камера, де сидів Олександр Ульянов. Тут він був до самої страти. Кам'яні стіни, стіл, стілець, ліжко. На ліжку дошки і гнилій матрац, на столі кружка і тарілка. З вікна теж нічого не побачиш: за гратаами видніється тільки червона цегляна стіна. Неба не видно.

Таку «розкіш» приготував цар для тих, хто боровся за щастя народу. В таких же кам'яніх стінах сиділи мужні революціонери Бауман, Лепешинський, Фігнер і інш. Шість місяців тут томився великий Гор'кий.

За найменшу провину революціонерів сидили в карцері. Це жахливе приміщення. За триома залізними дверима і гратаами знаходився холодний каземат. Весь час в'язень сидить в повній темноті, ізольованій від всяких зовнішніх проявів життя. Різниця від могили тільки в тім, що його постійно турбують кризи. Тому ясно, що із карцера в'язень попадав тільки в «лікарню». Та «лікарня» це тільки назва. Вона нічим не відрізняється від тюрем.

При розгляді тюрем на якусь мить переносимся в минуле, в часи страшної дійсності самодержавства. Тяжко згадувати про те, що в той час, як тут томилися і гинули від мук кращі люди Росії, поруч потрапало в розкоші нікчемне сімейство Романових, яке називало себе «хазяїном землі руської».

Партійні, комсомольські і профспілкові організації фахулатів і колективу художньої самодіяльності університету, а також історичні роботи і допомогти в організації великого і дружнього колективу художньої самодіяльності університету, а також у себе на факультетах.

В теперішній час особливу увагу необхідно приділити першокурсникам. Це завдання вперше в чергі лягає на відповідальних за культурно-масову роботу від комсомольського та профбюро факультетів.

Університетський колектив художньої самодіяльності завжди був у перших рядах серед колективів міста і області.

Наше завдання — ще ширше розгорнати художню самодіяльність, домагатися підвищення її і

М. КОЦЮБИНСЬКИЙ В ОЦІНЦІ газети „ПРАВДА“

Серед класиків української літератури пильну увагу «Правда» привертає постать М. М. Коцюбинського. Ще в 1928 році, коли радянська громадськість відзначала 15-річчя з дня смерті письменника, «Правда» друкує статтю про життя та літературну діяльність М. Коцюбинського, а також подає його портрет. Вже тоді газета чітко визначила роль і значення Коцюбинського в розвитку української літератури, вказала на ідейне спрямування його творчості. Письменник в цій статті іменується видатним, а його твір «Фата моргана»—безсмертним.

Основну заслугу Коцюбинського «Правда» віbachala в тому, що він першим показав в художніх творах буревіні роки російської буржуазно-демократичної революції 1905 року. Газета переконливо показала, що глибоке знання письменником життя, вдумливе проникнення в історичний матеріал, революційна настроєність допомогли Коцюбинському правдиво відтворити селянський рух цього періоду. «Правда» відзначає, що автор «Фата моргана», «Сміху», «Коні не винні» не був національно обмеженою людиною, його хвилювали долі трудящих усіх національностей, він з однаковою пристрастию писав про всіх гноблених і з nedolennih. І цим «Правда» наносила нищівний удар по українських буржуазних націоналістах, які споторювали образ письменника.

Особливо знаменним і важливим було те, що газета «Правда» цілком слушно наголосила на великій і благотворній дружбі М. Коцюбинського з видатним російським пролетарським письменником М. Горьким. В статті підкреслюються їх ширі зносини, особисті зустрічі і листування.

Ці думки «Правди» мали вирішальне значення для розробки в радянському літературознавстві важливої проблеми «Гор'кий і Коцюбинський». «Правда» відкрила що тему, підказала її нашим дослідникам і літературним критикам. З другого ж боку, ці рядки «Правди» наносили нищівний удар по буржуазно-націоналістичних наклепниках, які за всю ціну намагалися посварити М. Горького з українським народом, прагнули оббрехати великого пролетарського письменника. Варто також відзначити, що рядки «Правди» про дружбу двох кращих синів братніх народів були особливо актуальними, бо писались якраз напередодні приїзу М. Горького до Радянського Союзу, напередодні його відвідування України та зустрічі в Харкові з українськими радянськими письменниками.

В другій половині тридцятих років у статтях «М. М. Коцюбинський» та «Українське червоне серце» газета «Правда» знову повертається до питання дружби М. Коцюбинського та М. Горького, до проблеми «М. Коцюбинський і російська література».

Словами М. Горького починається стаття «М. М. Коцюбинський», в якій правдиво виражені синіні почуття любові письменника до рідного краю. Словами М. Горького про «українське червоне серце» М. Коцюбинського закінчується пізняша стаття «Українське червоне серце».

І це є показовим, бо вивчення творчості М. Коцюбинського неможливе без уважного розгляду дружби і творчих впливів двох видатних письменників.

В цих статтях «Правда» показала, що дружба М. Коцюбинського з М. Горьким була невипадковою. «Літературна близькість, — писала «Правда», — вирастала из політическої родственности. Оба писателя, как не различен их путь, воспитаны были революцією».

Українські буржуазні націоналісти, всіляко вульгаризуючи творчість М. Коцюбинського, говорили, що найхарактернішим і найголовнішим в творчості письменника є естетизм, творчість письменника красою природи. Вихоленість, — писала «Правда», — вирастала из політическої родственности. Оба писателя, как не различен их путь, воспитаны были революцією».

Українські буржуазні націоналісти, всіляко вульгаризуючи творчість М. Коцюбинського, говорили, що найхарактернішим і найголовнішим в творчості письменника є естетизм, творчість письменника красою природи. Вихоленість, — писала «Правда», — вирастала из політическої родственности. Оба писателя, как не различен их путь, воспитаны были революцією».

Серед класиків української літератури пильну увагу «Правда» привертає постать М. М. Коцюбинського.

Ще в 1928 році, коли радянська громадськість відзначала 15-річчя з дня смерті письменника, «Правда» друкує статтю про життя та літературну діяльність М. Коцюбинського, а також подає його портрет. Вже тоді газета чітко визначила роль і значення Коцюбинського в розвитку української літератури, вказала на ідейне спрямування його творчості. Письменник в цій статті іменується видатним, а його твір «Фата моргана»—безсмертним.

Основну заслугу Коцюбинського «Правда» віbachala в тому, що він першим показав в художніх творах буревіні роки російської буржуазно-демократичної революції 1905 року. Газета переконливо показала, що глибоке знання письменником життя, вдумливе проникнення в історичний матеріал, революційна настроєність допомогли Коцюбинському правдиво відтворити селянський рух цього періоду. «Правда» відзначає, що автор «Фата моргана», «Сміху», «Коні не винні» не був національно обмеженою людиною, його хвилювали долі трудящих усіх національностей, він з однаковою пристрастию писав про всіх гноблених і з nedolennih. І цим «Правда» наносила нищівний удар по українських буржуазних націоналістах, які споторювали образ письменника.

В цих словах великого російського пролетарського письменника розкривається глибока революційність естетики М. Коцюбинського, той естетики, яка дала натхнення письменникові створити безсмертний твір «Фата моргана».

М. Коцюбинський знав, любив і невтомно пропагував передову російську культуру і літературу. І знову ж таки, розвинутичючи брехні українського буржуазного націоналізму, «Правда» перша поставила питання про зв'язки письменника з російською літературою. У вище згаданих статтях показано ідейну єдність українського автора з рядом російських письменників, доведено, що М. Коцюбинський, поруч з плідним навчанням в українській класичній літературі, добре знав і творчо продовжував кращі традиції російської класики. Глибокі почуття поваги до з nedolennih, правдиве відтворення їх життя в художніх творах, гострота сприйняття людського горя споріднюють М. Коцюбинського з Гаршиним. Вміння відчути найтонші, найніжніші почуття природи і правдиво передати їх, бережливе ставлення до слова і дбайливий добір його для найлонічнішої передачі думки говорить про кропітке навчання в Тургенєва і Шевченка. Революційний зміст і загостреність образів нагадують про школу М. Горького. Але завжди, в кожному оповіданні та повісті, ми бачимо перш за все індивідуальні особливості, бачимо М. Коцюбинський, даючи оцінку повісті «Фата моргана».

Це висока, партійно-принципова і цілком справедлива оцінка кращого твору письменника.

Високо оцінює «Правда» повість М. Коцюбинського «Гіні забутих предків» та оповідіння, в яких правдиво відтворено зубожіння села і визрівання революційної свідомості трудящих. Письменник рішуче порівняв традиції підсолоджування селянського життя, ідеалізації села, що мали місце в творах деяких українських письменників. Він жив інтересами і почуттями селянської бідності і це наснажувало його гнівом і ненавистю до сільських п'явок. «Правда» наголошує, що М. Коцюбинський яскраво і правдиво викривав ліберальне народництво. На образі Раїси — героїні новели «Лялечка»—показано закономірний шлях фальшивих друзів народу.

Значне місце в матеріалах про творчість М. Коцюбинського приділено розглядові художніх особливостей його доробку. Чи не найвищої оцінки заслуговує мова письменника, яку він досконало знав і любив. І знову ж таки «Правда» говорить, що і тут М. Коцюбинський був спадкоємцем і творчим послідовником музикальної мови Тараса Шевченка. Говорячи про вміння малювати людські характеристи, «Правда» писала про динамічність, життєвість і перспективність героя письменника. Коцюбинський вмів у сучасній долі того чи іншого героя показати його майбутнє, освітити шлях, змусити читача думати про краще прийдешнє, боротися за нього.

З цього приводу цікавою є стаття «Героїна роману», що, з одного боку, відтворює творчу лабораторію письменника, а з другого, покаже щасливу долю, здійснену мрію сьогоднішньої радянської жінки, колгоспниці сільськогосподарської артілі «Боротьба за врожай» села Вихостово, Чернігівської області, Марини Валлах.

Матеріали «Правди» про М. Коцюбинського мають велике значення, вони не застаріли, не втратили своєї політичної і наукової ваги. І можна тільки пожалувати, що дослідники творчості письменника рідко звертаються до партійних оцінок газети, не розвивають їх. А варто б дослідити ідейно-тематичні зв'язки М. Коцюбинського і російських письменників — Гаршина, Чехова, написати розвідки про тургеневську школу словесного пейзажу, а також про розвиток шевченківських мовно-стилістичних традицій і т. д. На все це наголошує «Правда», вказуваючи на необхідність і актуальність таких досліджень.

І. М. ДУЗЬ, аспірант кафедри української літератури.

не становлять основи творчості письменника. виданої також в 1940 році. Проте, авторові повісті зроблено важливий закін, що письменник революціонер-демократ показаний у відриві від літературної громадськості і боротьби. Ці зауваження послужили Смілянському цінним дороговказом в час переборки та виправлення свого твору.

Розглядаючи творчість М. Коцюбинського, «Правда» основну увагу звертає на повість «Фата моргана». Назвавши її безсмертним твором, газета глибоко розкрила ідейний зміст, революційну спрямованість і типовість образів цього художнього по-лотна.

«Лучше произведение Коцюбинского — повесть «Фата моргана». Картинка жесткой классовой борьбы в украинской деревне нарисована с не-примиримым и суровым реализмом. Коцюбинский в этой повести не со-зерцатель, а участник борьбы. Книга проникнута страстью революционной борьбы. Есть та смесь нежности и суровости, которая так сильно вы-ражена у Шевченко и вошла в традиции лучшей части украинской лите-ратуры: нежность к своему народу, к угнетенному панам крестьянству и ненависть к угнетателям», — писала «Правда» в статті «М. М. Коцюбинский», даючи оцінку повісті «Фата моргана».

Це висока, партійно-принципова і цілком справедлива оцінка кращого твору письменника.

Високо оцінює «Правда» повість М. Коцюбинського «Гіні забутих предків» та оповідіння, в яких правдиво відтворено зубожіння села і визрівання революційної свідомості трудящих. Письменник рішуче порівняв традиції підсолоджування селянського життя, ідеалізації села, що мали місце в творах деяких українських письменників. Він жив інтересами і почуттями селянської бідності і це наснажувало його гнівом і ненавистю до сільських п'явок. «Правда» наголошує, що М. Коцюбинський яскраво і правдиво викривав ліберальне народництво. На образі Раїси — героїні новели «Лялечка»—показано закономірний шлях фальшивих друзів народу.

З цього приводу цікавою є стаття «Героїна роману», що, з одного боку, відтворює творчу лабораторію письменника, а з другого, покаже щасливу долю, здійснену мрію сьогоднішньої радянської жінки, колгоспниці сільськогосподарської артілі «Боротьба за врожай» села Вихостово, Чернігівської області, Марини Валлах.

Матеріали «Правди» про М. Коцюбинського мають велике значення, вони не застаріли, не втратили своєї політичної і наукової ваги. І можна тільки пожалувати, що дослідники творчості письменника рідко звертаються до партійних оцінок газети, не розвивають їх. А варто б дослідити ідейно-тематичні зв'язки М. Коцюбинського і російських письменників — Гаршина, Чехова, написати розвідки про тургеневську школу словесного пейзажу, а також про розвиток шевченківських мовно-стилістичних традицій і т. д. На все це наголошує «Правда», вказуваючи на необхідність і актуальність таких досліджень.

І. М. ДУЗЬ, аспірант кафедри української літератури.

АНДРІЙ ЯРМУЛЬСЬКИЙ

ТИ ПРИЙШЛА...

Ти прийшла на побачення знову
І в тривозі спинилась сама...
Стільки ніжності в тебе й любові,
А його все нема і нема...

Тужно серце забилось в чеканні.
Тут не раз він тебе зустрічав...
Вітерець прогулявся на поляні,
Рук торкнувся твоїх, обійняв.

Тишина. Зорі падають, гаснуть,

Виплив місяць з-за хмар ясний,

Ти хвілюєшся, може, завчасно,

Та завчасно його не вини.

НОВІ КНИГИ

ПІДРУЧНИК ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ

Державне видавництво політичної літератури випустило в світ підручник «Політическая экономия». Підручник написаний колективом економістів у складі Академії наук СРСР Д. Т. Шепілова, члена-кореспондента Академії наук СРСР А. І. Пашкова, кандидата економічних наук В. І. Переслегіна. У підборі і обробці статистичних матеріалів, включених у підручник, взяли участь доктор економічних наук В. М. Старовський.

Підручник містить три розділи: перший — «Докапіталістичні способи виробництва», другий — «Капіталістичний спосіб виробництва», третій — «Соціалістичний спосіб виробництва».